

Datum: 27-9-2016

Voorstel namens: fractievoorzitters: CDA, VVD en PZ

status: concept

procedure:

- bespreking in de fracties 26-9-2016

- besluitvorming raadsvergadering 29-9-2016

Zienswijze en reacties t.a.v. de concept Toekomstvisie Leidse Regio

Dit stuk is een gemeenschappelijke reactie van de drie raadsfracties van Zoeterwoude: CDA, VVD en Progressief Zoeterwoude (PZ). Daarin zijn ook de reacties van de inwoners van Zoeterwoude, die tijdens de inwonersavond op 14 september jl. aanwezig waren, meegenomen.

Het betreft een aantal inhoudelijke, procedurele en redactionele op- en aanmerkingen. Ook bevat het een zienswijze met voorstel bij het aspect "De woningvoorraad groeit mee met de behoefte, te midden van het groen".

Voordat we hier dieper op ingaan noemen wij in het algemeen een aantal elementen, tevens te beschouwen als **samenvatting** van onze reactie:

- Het gaat ons om **betere** samenwerking, met respect en vertrouwen. Dat kan op onderdelen leiden tot intensievere vormen van samenwerking
- Zoek bij samenwerking voor het desbetreffende thema naar de juiste maat en schaal, ook om onnodige extra overleggen en constructies te voorkomen. Dit betekent ook dat aan een thema niet per se alle gemeenten meedoen, of juist dat meer dan de vijf Leidse regio-gemeenten participeren.
- Bij het aspect "De woningvoorraad groeit mee met de behoefte, te midden van het groen" vragen wij om een nadere definiëring, begrenzing en borging van de waardevolle open landschappen
- Het primaat voor democratische besluitvorming ligt bij de gemeenteraden
- Vooruitlopend op de discussie over bestuurlijke vormen geven wij aan deze moet gaan over vormen van samenwerking tussen de 5 regiopartners en niet over samenvoeging; Zoeterwoude gaat voor zelfstandigheid, zoals vastgelegd in het coalitieakkoord.

Hierna gaan we nader in op de genoemde punten.

- I. We vinden dat de inleiding/ het voorwoord te weinig **nut en noodzaak** van deze toekomstvisie en intensivering van de regionale samenwerking aantoont. Heel schools zou er antwoord op de volgende vragen gegeven moeten worden:
  - Wat is het probleem?
  - Waarom is het een probleem (consequenties)?
  - Wat zijn de oorzaken van het probleem?

Er wordt nu vooral aangegeven: we doen het als Leidse Regio momenteel goed, maar we denken dat door intensievere samenwerking op basis van krachtenbundeling het nog beter kan met als motto: "kwaliteiten versterken en karaktervolle groei". We denken dat dit voor de gemiddelde lezer niet overtuigend genoeg overkomt. Ook het taalgebruik is niet afgestemd op de gemiddelde inwoner en daar doen we het toch voor!¹

---

¹ Dit kwam ook naar voren tijdens de inwonersavond op 14 september jl.

- II. Er ontbreekt een **prioritering** bij de 7 aspecten van karaktervolle groei. Bij een van de raadsconferenties hebben we een top 3/4 met elkaar vastgesteld namelijk:
1. Woningvoorraad
  2. Infrastructuur
  3. Duurzaamheid
  4. Regionale economie.

De overige drie aspecten krijgen wat ons betreft een lagere prioriteit:

- Onze **woon- en werkomgeving** helpt ons gezond en vitaal te blijven: dit vinden wij toch meer een onderwerp op gemeentelijk niveau.
- **Iedereen telt mee** en doet mee in onze samenleving: ook dit is beter beheersbaar op kleine schaal, waarbij een meer persoonlijke aanpak mogelijk is.
- **Voorzieningen** ontwikkelen mee met de behoeften van de inwoners in de regio: juist de kleine dorpen tonen aan dat dit een onderwerp is voor plaatselijk beleid. Denk daarbij aan een sterke sociale cohesie en de grote inzet van vrijwilligers.

Bij alle aspecten geldt de vraag: wat is hiervoor de juiste maat en schaal? Aspecten van karaktervolle groei kunnen voor de regio als geheel van belang zijn, terwijl voor een individuele gemeente ze minder van belang zijn. Wij vinden dat er in de uitwerking van de strategische agenda ruimte voor een dergelijke differentiatie moet zijn. Eén van de doelen is het voorkomen en verminderen van bestuurlijke drukte: dan is het beter alleen samen te werken waar nodig, dus daar waar het past bij de opgaven, naar maat en schaal.

Tijdens de avond met de inwoners kwam ook naar voren, dat als we gaan samenwerken op het gebied van duurzaamheid, wat is dan de uitgangspositie? Gaan de voorlopers een stapje terug doen om de anderen aan te laten haken? Of blijf je als voorloper trekken en zetten de anderen een tandje bij? In bredere zin vinden wij, dat voor alle aspecten van karaktervolle groei het perspectief het niveau van de ambities moet bepalen.

III. De woningvoorraad groeit mee met de behoefte, te midden van het groen

Vanwege de inzet op vooral economische groei en werkgelegenheid wordt er een **ambitieuw woningbouwprogramma** voorgesteld. Volgens Brinkman (Leidsch Dagblad) komen er in Leiden de komende jaren 20.000 inwoners bij.

Dit ambitieuze bouwprogramma moet worden gerealiseerd door **transformatie en het gericht verdichten**: compacter, hoger en dichter op elkaar bouwen.

Hoewel wordt aangegeven dat dit samen moet gaan met behoud van “waardevolle, open landschappen”, die voor komende generaties behouden moeten worden, vragen we ons af of dat **realistisch** is. Als je zwaar inzet op economische groei, dan zal je op termijn niet meer kunnen volstaan met het uitbreiden binnen het huidige verstedelijkte gebied, de bebouwde kom. Verdichting en transformatie bieden nog maar **tijdelijk soelaas**. Bovendien is inbreiden (binnenstedelijk bouwen) veel ingewikkelder, duurder en gaat gepaard met langere procedures, dan bouwen in de open ruimte, op maagdelijk terrein (groen verliest het bijna altijd van rood!)

Op een gegeven moment is het inbreiden en transformeren uitgeput en moet men toch op zoek naar extra ruimte (m²). Juist dan is het voor Zoeterwoude van belang dat de wens om

het waardevolle open landschap te behouden ook echt gemeend én gewaarborgd is.² Voor Zoeterwoude is het behoud van het agrarische landschap een **kernwaarde**, waar niet aan getornd mag worden.

De voormalige Rode Contouren van het Groene Hart zijn inmiddels losgelaten. Ze gaven de begrenzing aan van het stedelijk gebied en vormden een belangrijk instrument voor het handhaven van de omvang en kwaliteit van het landelijk gebied. Met het wegvallen van de Rode Contouren is er in feite weinig bescherming van het kostbare veenweidegebied in het Groene Hart. Een zwak alternatief is de Ladder van Duurzame Verstedelijking, maar dat instrument biedt geen garanties, als binnenstedelijk bouwen niet meer mogelijk is.

IV. Zienswijze bij het tweede punt: afspraken strategische agenda (blz.12)

Wij stellen voor in de strategische agenda op te nemen dat:

- De **begrenzings** van de waardevolle open landschappen (i.i.g. in de regio) moeten worden gedefinieerd en vastgelegd om de steeds verder oprukkende verstedelijking (volbouwen van de Randstad) het hoofd te kunnen bieden en het schaarse polderlandschap te beschermen.
- De vastgelegde begrenzingen worden gerespecteerd en **gehandhaafd**.
- Daarvoor **criteria** worden geformuleerd.

NB: Hoewel deze concrete uitwerking thuishoort in de regionale omgevingsvisie, zou alvast in de strategische agenda opgenomen kunnen worden dat de waardevolle open landschappen gedefinieerd, begrensd en geborgd dienen te worden.

V. Regionale omgevingsvisie Hart van Holland bij het tweede punt: strategische agenda (blz.12)

Wij als gemeenteraad van Zoeterwoude gaan er vanuit dat wij nog komen te spreken over deze Regionale Omgevingsvisie (Hart van Holland) en dat wij daarin ook onze eigen verantwoordelijkheid kunnen nemen t.a.v. onze lokale omgevingsvisie/-plan en woonvisie.

Daarbij moet ook duidelijk zijn wat de rol is van de Leidse Regio t.o.v. de andere 5 partners: Noordwijk, Katwijk, Teylingen, Wassenaar en Kaag en Braassem.

VI. Economie en werkgelegenheid (blz.12 en 13)

- Gezamenlijk beleid bedrijventerreinen (ook voor kantoren en retail)
  - Gezamenlijk accountmanagement (wat betekent dit meer concreet?)
  - Blz.13: MVO breder trekken dan alleen de sociale component (3 P's) en koppelen aan Parkmanagement en de BIZ (Bedrijven Investeringszone). Bedrijventerrein Grote Polder en Heineken kunnen hierin een voorbeeldfunctie vervullen.
  - Het accent ligt erg op het hogere segment van de werkgelegenheid (Bioscience park) en te weinig op het MKB (is een belangrijke banenmotor).
- In het kader van de economische groei meer nadruk leggen op bevordering van een

Circulaire Economie.

Het realiseren van een gezamenlijk afvalbeleid t.a.v. het beperken van restafval en afval als grondstof (cradle to cradle) en ketensamenwerking op het gebied van minder

---

² Ook tijdens de inwonersavond kwam deze wens nadrukkelijk aan de orde.

grondstoffenverbruik en minder afval.

VII. Redactionele aanpassingen

Pagina 3, samenvatting: 1e alinea, toevoeging na regel 6: “[...] wanneer zij **op onderwerpen die daarvoor in aanmerking komen**, samen optrekken [...].”

Wij stellen voor om overal waar "intensievere samenwerking" staat, dit te vervangen door **betere samenwerking**. We willen beter samenwerken, niet per se intensiever.

Pagina 4, voorwoord, laatste alinea: 6e regel: “[...] meer ruimte te laten voor eigen en vernieuwende initiatieven van **gemeenten**, inwoners, bedrijven en instellingen.[...]”

Pagina 5, 2e regel: “[...] en de noodzaak om samen te werken **met meer onderling vertrouwen en respect**. [...]” (i.p.v. Intensiever samen te werken).

Pagina 8, 1e alinea laatste woord: "regio" vervangen door **gemeenten**.

Krachten verenigen: pagina 19: 1e afspraak strategische agenda (netwerkbijeenkomsten) mag eruit. Men zoekt vaak juist het plaatselijk contact. In regionaal verband kan dit veel beter aan de markt worden overgelaten.

De 7 uitgangspunten op pagina 20:

Bij het tweede uitgangspunt de "democratische legitimatie" moet worden toegevoegd, dat het primaat van besluitvorming altijd bij de gekozen volksvertegenwoordiging ligt.

het 4e uitgangspunt. Wat wordt er verstaan onder gezamenlijke besluitvorming? Betekent dit dat de meerderheid beslist en dat je je daaraan moet committeren, ook als dit indruist tegen de belangen van één van de gemeenten. Bij een samenwerking op basis van vertrouwen en respect en begrip voor elkaars positie en belangen als regio is besluitvorming op basis van gelijkwaardigheid en consensus uitgangspunt. Voor Zoeterwoude is dit een conditio sine qua non.

Pagina 21: Afspraken in onze strategische agenda:

Het 4e punt verbonden partijen: dit als punt 3 benoemen.

In het verlengde van de brief van het college van Zoeterwoude gestuurd aan de colleges van de overige 4 gemeenten, is ook de raad van mening dat er niet gewacht hoeft te worden op de voltooiing van fase 2, oftewel de keuze voor een bestuurlijke vorm. Ons inziens kan er na vaststelling van de toekomstvisie onmiddellijk begonnen worden met het formuleren van een strategische agenda en die gezamenlijk naar maat en schaal, met de juiste partners, per onderwerp uitvoeren. Immers beter samenwerken heeft meer te maken met heldere afspraken en vertrouwen en minder met de vorm.

Tot slot

In het kader van een zorgvuldig proces gaan wij ervan uit dat onze zienswijzen en op- en aanmerkingen worden verwerkt. Mochten tegenstrijdige zienswijzen/ amendementen dit onmogelijk maken, dan verwachten wij dat een en ander in een nota van zienswijzen met argumenten wordt onderbouwd.